مدیران مراکز رشد در گفت‌وگو با «فرهیختگان» وضعیت مشارکت دانشجویان در فعالیت‌های فناورانه دانشگاه‌ها را بررسی کردند

افزایش مشارکت دانشجویان مستلزم بازنگری شیوه‌های تدریس

فرهیختگان دانشگاه

شماره مسلسل ۴۶۵۴ | چهارشنبه ۲۸ تیر ۱۴۰۲ | اول محرم ۱۴۴۵ | ۱۹ جولای ۲۰۲۳ | شماره ۳۹۱۶

Wed | 19 Jul 2023 | vol.15 | No. 3916 | 16 Pages

www.Fdn.ir

«فرهیختگان» از جدیدترین فناوری‌های روز دنیا برای مقابله با کاهش گازهای گلخانه‌ای گزارش می‌دهد

فناوری‌ها به جنگ گرمایش زمین می‌روند

رئیس دانشگاه فردوسی مشهد در نشست تخصصی ارائه گزارش دستگاه‌های سیاستگذار و اجرایی در حوزه آموزش مهارتی:

فقط ۰/۱۵٪ فعالیت دانشگاه‌ها مرتبط با صنعت است

چه خبر از دانشگاه

امروز با بیماری مهلک فرافکنی فرهنگی مواجه هستیم

آیین تکریم و معارفه سرپرست دانشگاه آزاد استان کرمانشاه با حضور حسن بنیانیان، مشاور فرهنگی رئیس دانشگاه آزاد برگزار و افشین غنی‌زاده به‌عنوان سرپرست جدید دانشگاه آزاد استان کرمانشاه معرفی و از تلاش‌های فرهاد گل‌محمدی قدردانی شد. مشاور فرهنگی رئیس دانشگاه آزاد در این مراسم اظهار کرد: «به‌دلیل فعالیت فرهنگی لازم دیدم در این جلسه درمورد مسائل دینی و فرهنگی صحبت کنم. شاید این نظر مطرح شود که وقتی ۱۴۰۰ سال از دینی سپری شود به‌تدریج خیلی از ظرفیت‌های دین مستهلک می‌شود و از بین می‌رود، اما در دین اسلام به مدد نظام تبلیغی که خداوند در دینش پیش‌بینی کرده، این اتفاق نیفتاده و امروز پس از ۱۴۰۰ سال از دل دین، انقلاب اسلامی متولد می‌شود و از دل انقلاب نیز نظام مقدس جمهوری اسلامی متولد می‌شود و با همه سنگ‌اندازی‌های ۴۴ ساله دشمنان امروز ما پرتوان و یک قدرت منطقه‌ای هستیم.» بنیانیان در ادامه افزود: «نظام تبلیغ دین در دل دین ما عناصری دارد که ما دانشگاهیان باید روی آن مطالعات جامعه‌شناختی انجام داده و به سهم خود نگذاریم این نظام تبلیغ اصیل از بین برود که عناصر آن هم شامل حوزه‌های علمیه، بدنه روحانیت، مسجد، خمس و ذکات، نذر، وقف و ماهیت عبادت‌های ما هستند که هدف اصلاح جامعه را دارد.» وی توضیح داد: «یکی از عناصر این نظام حادثه بزرگ عاشوراست که نقش بسیار برجسته‌ای در زنده نگه‌داشتن بقیه عناصر داشته؛ چراکه اگر حادثه کربلا نبود محفلی هم پیش نمی‌آمد که روحانیت پیام اسلام را به مردم منتقل کند و مسجدی هم رونق نداشت تا این قیام منتقل شود. این ظرفیت عاشوراست که دین ما و بقیه عناصر تبلیغی را بیدار کرده است.» مشاور فرهنگی رئیس دانشگاه آزاد همچنین تبیین کرد: «تغییرات فناوری با سرعت در دنیا صورت می‌گیرد و در ایران هم این تغییرات گسترده است و بالطبع آن تغییرات در دانشگاه سریع شده و هر دانشگاهی که در این مسیر مقاومت نشان دهد و در بهره‌گیری از فرصت‌های ناشی از تغییرات پیشتازی نکند و چالش‌های ناشی از تغییرات را نشناسد محکوم به انزواست. دانشگاه آزاد اسلامی نیز از این مساله مستثنی نیست و دانشگاه‌های دولتی و غیرانتفاعی هم به همین ترتیب.» بنیانیان افزود: «شعائر گسترده دینی ما که عامل انتقال اسلام است، موجب شده که کار عالمانه در فرهنگ جامعه به تأخیر بیفتد و ۱۰ روز نخست محرم بهانه‌ای است که در این ایام سوخت‌گیری کنیم و از آن طی یک سال استفاده کنیم. بخش بزرگی از غفلت از فرهنگسازی عالمانه تقصیر حوزه‌ها و دانشگاه‌هاست که باید روی آن کار کنیم و بخش دیگری هم تقصیر علماست.» وی تاکید کرد: «امروز در کشور با یک بیماری مهلک فرافکنی فرهنگی مواجه هستیم و علامت بیماری فرهنگی این است که همه این بیماری را دارند، به همین دلیل کمتر کسی به آن توجه می‌کند و اگر کسی هم توجه کند و مطرح کند مردم او را مسخره می‌کنند.» مشاور فرهنگی رئیس دانشگاه آزاد خاطرنشان کرد: «امروز یک معضل بزرگ در تمامی دانشگاه‌ها وجود دارد که اگر از یک استاد سوال کنید که چند درصد علم دانشگاه‌ها در نظام تصمیم‌گیری مدیران جاری است متوجه می‌شوید این درصد زیاد نیست و باید اول از خودمان بپرسیم مشکل کجاست.» بنیانیان تشریح کرد: «یکی از انتظاراتی که براساس برنامه پنج ساله دانشگاه از دکتر غنی‌زاده داریم، توسعه ارتباط دانشگاه آزاد با بیرون از دانشگاه است؛ چراکه دانشگاه‌ها باید موتور توسعه و پیشرفت استان کرمانشاه باشند و استان کرمانشاه یک سری مشکلات زیرساختی و اقتصادی و مرزنشینی دارد و یک سری مشکلات عمیق فرهنگی مانند سایر استان‌ها و چون مشکلات فرهنگی نرم‌افزاری است و با چشم دیده نمی‌شود، به شدت نیازمند کار عالمانه است و مربوط به رشته خاصی نیست، بلکه نیازمند کار گروهی رشته‌ها و تیم‌های مختلف است تا مشکل و معضل کندی توسعه این استان رفع شود.»

گفت‌وگو

سرپرست مرکز فرهنگی دانشگاهی امام خمینی(ره) و انقلاب اسلامی به «فرهیختگان» خبر داد

برگزاری کارگاه‌های ارتقای اساتید دروس وصایا و اندیشه‌های اسلامی در ۸ منطقه کشور

راضیه فلاح

خبرنگار گروه دانشگاه

برگزاری دوره‌ها و کارگاه‌هایی از راه‌هایی است که متخصصان حوزه‌های مختلف علمی برای بالا بردن توانایی علمی خود از آن استفاده می‌کنند. اصلا لازمه دنیای سریع امروز به‌روزرسانی اطلاعات است. اگر این اقدام انجام نشود حتی بهترین فرد حوزه علمی هم به‌مرور شاید به‌سرعت به یکی از افراد معمولی و سرانجام ضعیف در همان حوزه تبدیل شود. این امر با توجه به سرعت تبادل اطلاعات و استفاده افراد از رسانه‌های جمعی در حوزه علوم انسانی اهمیتی به‌مراتب بالاتر و بیشتر نیز دارد، از سوی دیگر نسل امروز دانشجو نیازمند استادهایی است که توانایی پاسخ به شبهات و سوالات آنها را داشته باشد، درنتیجه این امر دانشگاه آزاد از ۱۱ تیرماه تا ۳۱ مردادماه کارگاه‌های آموزشی ارتقای استادهای دروس وصایا و اندیشه‌های اسلامی را با مشارکت مرکز فرهنگی دانشگاهی امام خمینی(ره) و انقلاب اسلامی در ۸ منطقه برگزار می‌کند. برای اطلاع از جزئیات برگزاری این کارگاه‌ها گفت‌وگویی با محمود قیوم‌زاده، سرپرست مرکز فرهنگی دانشگاهی امام خمینی(ره) و انقلاب اسلامی داشته‌ایم که در ادامه گزارش آمده است.

وی درخصوص جزئیات بخشنامه ابلاغی برای برگزاری کارگاه‌های آموزشی اندیشه‌ها و وصایای امام خمینی(ره) گفت: «این مرکز حسب وظایفی که در حوزه تبلیغ و انتشار اندیشه‌های سیاسی، فرهنگی و اجتماعی امامین انقلاب و قرائت صحیح و درست از انقلاب اسلامی و تاریخ معاصر کشور برعهده دارد. برنامه‌ریزی هماهنگی و اهدای مجوز جهت تدریس دروس اندیشه‌های اسلامی و وصایای امام خمینی(ره) در واحدهای مختلف دانشگاه آزاد نیز برعهده آن بوده است.» او ضمن اشاره به وسعت فعالیت بیشتر این مرکز فرهنگی از ارائه و نظارت‌بر درس وصایا و اندیشه‌های اسلامی، درباره دیگر وظایف این مرکز اظهار کرد: «از دیگر وظایف این مرکز انتشار و گسترش اندیشه امامین انقلاب اسلامی و مقابله با قرائت‌های غیرواقعی و تاریخ معاصر و انقلاب اسلامی است. جلسات نقد کتاب با موضوعیت انقلاب، برگزاری کرسی‌های علمی و ترویجی و بصیرت‌افزایی و جهاد تبیین از دیگر وظایفی است که برای این مرکز فرهنگی تعریف شده است. همچنین تربیت استادهای ذی‌صلاح دروس اندیشه‌های اسلامی و وصایای امام خمینی(ره)، نظارت بر تدریس این دروس، بازپروری مستمر استادهای این دروس و تهیه متن برای کتاب‌های آنها نیز جزء دیگری از وظایف مرکز فرهنگی دانشگاهی امام خمینی(ره) و انقلاب اسلامی است. بنابر وظایف تعریف‌شده این مرکز برنامه ارتقای اساتید این دروس را در دستور کار خود قرار داده است.»

قیوم‌زاده با بیان اینکه این مرکز به‌منظور ارتقای سطح علمی و توانایی استادان این دروس هر سال کارگاه‌های آموزشی را برگزار می‌کند، عنوان کرد: «براساس روند هرسال، بخشنامه‌ای برای برگزاری کارگاه‌ها به همه واحدها ابلاغ شده است. در بخشنامه تاکید شده استادان این دروس در یک کارگاه متمرکز با اهداف مشخص حضور داشته باشند.» سرپرست مرکز فرهنگی دانشگاهی امام خمینی(ره) و انقلاب اسلامی درباره محورهای مشخص‌شده برای این کارگاه‌ها بیان کرد: «مرور زندگی‌نامه و آثار امامین انقلاب اسلامی، ولایت فقیه و مردم‌سالاری، تحلیل متن وصیت‌نامه امام خمینی(ره) و گام دوم انقلاب اسلامی که توسط مقام معظم رهبری و ابلاغ آن، ۴۰ سالگی انقلاب و ارتقابخشی به شیوه تدریس و روش ارزیابی و استفاده از راه‌های نوین تدریس محورهای برگزاری این دوره از کارگاه‌های آموزشی هستند.» او درخصوص اهداف برگزاری این دوره کارگاه‌های آموزشی و ارتقای استادهای این دروس اظهار کرد: «تعالی بخشی به شبکه استادها هدف کلی از برگزاری این دوره است که با توجه به سوالات جدید مطرح شده از سوی دانشجویان و اتفاقات جدید و شرایط ایجاد شده که مطالبات تازه‌ای را نیز به‌همراه داشته ضروری است. البته شرایط امروز جامعه و مطالبات فراوان نسل جدید، شبهات بسیاری را نیز به‌همراه داشته است. از سوی دیگر دشمن از این فضا استفاده کرده و به شبهه‌افکنی‌های نسل جوان دامن می‌زند. پاسخ به این شبهات و احتیاج‌های روزمره دانشجویان از اهداف اصلی برگزاری این کارگاه‌های آموزشی است. البته مانند به‌روزرسانی اطلاعات استادها، مصلح شدن به شُبهه‌شناسی، شبهه‌یابی و پاسخ به شبهات، ارتقای سطح علمی، بصیرت‌افزایی، ارزیابی و استفاده از روش چندضلعی، تدریس تحمل‌پذیری با هدف جذب حداکثری و درنهایت مهارت‌آفرینی در حوزه تدریس این دروس نیز از اهداف دیگر و فرعی برگزاری این کارگاه‌هاست.»

هدف غایی جذب حداکثری دانشجویان است

قیوم‌زاده در توضیح لزوم تحمل‌پذیری استادها تاکید کرد: «استادهایی که دروس وصایای امام خمینی(ره) و اندیشه‌های اسلامی را تدریس می‌کنند؛ در صف اول و نوک حمله شبهات از سوی دانشجویان هستند، درنتیجه شرط اول برای این افراد در مواجهه با شنیدن صدای مخالف، تحمل‌پذیری بیشتر و تحلیل درست و درک صحیح از فرد بیان کننده شبهه باشد، همچنین باید این استادها با توان علمی و منطقی در مقابل شبهات مصلح شوند تا جذب حداکثری را در بین دانشجویان داشته باشند.»

سرپرست مرکز فرهنگی دانشگاهی امام خمینی(ره) و انقلاب اسلامی درخصوص روش تدریس چند ضلعی یا ترکیبی گفت: «این دروس نباید صرفا متن یا استاد‌محور باشند و در تدریس آنها لازم است استادها از روش‌های کمک آموزشی مانند پخش فیلم، مستند، بیان خاطرات و مطالبات مختلف و طرح زندگی‌نامه به‌صورت هنری و غیرمرسوم استفاده کنند. با به‌کارگیری این روش‌های کمکی می‌توان به جذابیت دروس و بیان واقعی اندیشه‌ها و تاثیرگذاری انقلاب بهتر و بیشتر کمک کرد.» او در پاسخ به اینکه آیا پیش از این نیز برگزاری دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی برعهده این مرکز فرهنگی بوده، توضیح داد: «براساس بخشنامه‌ای مرکز فرهنگی امام خمینی(ره) و انقلاب اسلامی پنج‌سال است که مجری برگزاری این دوره‌ها شده است.» قیوم‌زاده درباره نحوه برگزاری این کارگاه‌های آموزشی در سال گذشته بیان کرد: «سال گذشته این کارگاه به‌صورت متمرکز در استان‌ها برگزار شد. به بیان دیگر کارگاه‌های سال گذشته به‌مدت ۲ روز ۱۶ ساعته در ۲۲ مرکز استان با محورها و مطالب متعدد دیگری برگزار شده بود.» سرپرست مرکز فرهنگی دانشگاهی امام خمینی(ره) و انقلاب اسلامی درباره تفاوت جزئیات کارگاه‌های آموزشی امسال با سال گذشته، عنوان کرد: «امسال کارگاه‌ها به‌صورت منطقه‌ای برگزار خواهند شد تا بتوان از استادهای مدرس بهتری برای تدریس در کارگاه استفاده کرد. از سوی دیگر استادهای داوطلب نیز با اشتیاق بیشتری در این کارگاه‌ها حاضر شوند. در نتیجه حضور بیشتر استادهای داوطلب فرصت بهتری را برای ارائه تجربیات و تبادل اطلاعات بین خود استادهای داوطلب نیز ایجاد خواهد کرد.»

۸ منطقه میزبان برگزاری کارگاه‌های امسال هستند

او درخصوص مناطق برگزاری کارگاه‌های آموزشی ارتقای علمی استادی دروس وصایا و اندیشه‌های اسلامی، اظهار کرد: «برنامه‌ریزی شده تا کارگاه‌ها در ۸ منطقه براساس نزدیکی استان‌ها به یکدیگر، تعداد استادهای داوطلب و سهولت رفت‌وآمد انتخاب شوند.»

قیوم‌زاده درباره جزئیات مناطق برگزاری کارگاه‌های آموزشی امسال توضیح داد: «منطقه یک تهران در نظر گرفته شده که ۱۸۳ نفر استاد از استان‌های تهران، سمنان، قم، البرز و قزوین در تاریخ ۱۱ و ۱۲ تیرماه در کارگاه آموزشی حاضر شدند. بیشتر تمرکز این دوره روی پاسخ به شبهات و چگونگی روش تدریس دانشجویان با مشارکت خود دانشجویان بوده است.» سرپرست مرکز فرهنگی دانشگاهی امام خمینی(ره) و انقلاب اسلامی در ادامه افزود: «منطقه ۲ شیراز است که ۶۴ نفر استاد دروس وصایا و اندیشه اسلامی از استان‌های بوشهر، کهگیلویه و بویراحمد و فارس در تاریخ ۲۶ و ۲۷ تیرماه در آن شرکت دارند. منطقه ۳ آزاد شهر بوده تا از استان‌های گلستان، گیلان و مازندران ۷۴ نفر استاد در تاریخ ۲۷ و ۲۸ تیرماه برای شرکت در کارگاه‌ها حضور پیدا کنند. اصفهان به میزبانی منطقه ۴ برای استان‌های اصفهان، یزد، چهارمحال و بختیاری، خوزستان و واحد مستقل نجف‌آباد در تاریخ ۱۵ و ۱۶ مرداد برای ۷۵ نفر استاد در نظر گرفته شده است. تبریز برای میزبانی منطقه ۵ در نظر گرفته شده و ۷۷ نفر استاد این درس در تاریخ ۱۸ و ۱۹ مردادماه از استان‌های آذربایجان‌شرقی، آذربایجان‌غربی، اردبیل و زنجان در آن شرکت خواهند داشت. برای منطقه ۶ شهر مشهد در نظر گرفته شده تا ۵۲ نفر استاد در تاریخ ۲۵ و ۲۶ مردادماه از استان‌های خراسان‌شمالی، جنوبی و رضوی برای شرکت در کارگاه‌های آموزشی حاضر شوند. شهر همدان برای میزبانی از ۹۴ نفر استاد در تاریخ ۲۸ و ۲۹ مردادماه از استان‌های همدان، لرستان، مرکزی، کردستان، کرمانشاه و ایلام مهیا خواهد شد. درنهایت منطقه ۸ به میزبانی کرمان در تاریخ ۳۰ و ۳۱ مردادماه ۸۸ استاد از استان‌های کرمان، سیستان‌وبلوچستان و هرمزگان را میهمان خود خواهد داشت.»

قیوم‌زاده درباره مشارکت دانشجویان برای تدریس دروس وصایا و اندیشه‌های اسلامی بیان کرد: «مشارکت خود دانشجویان در تدریس این دروس می‌تواند با ارائه مطالب به‌صورت چندوجهی باشد. البته برای تاکید بیشتر به این امر بخشنامه‌ای در ابتدای سال تحصیلی به همه واحدها ارسال خواهد شد. استادها با انعکاس این اقدام دانشجویان به مرکز فرهنگی امام خمینی(ره) و انقلاب اسلامی دانشجویان را نیز در مسابقه‌ای شرکت خواهند داد.»

سرپرست مرکز فرهنگی دانشگاهی امام خمینی(ره) و انقلاب اسلامی ضمن بیان اینکه استادهای مدرس در این دوره‌ها از توانایی بالایی برخوردار هستند درباره ضرورت برگزاری این دوره کارگاهی، گفت: «یکی از ضروریات تدریس در دانشگاه به‌روز شدن استاد کلاس درس است. به عنوان مثال دیده شده که برخی از استادها روش تدریس و متون قدیمی را به دانشجویان آموزش می‌دهند. به بیان دیگر استادها باید با اندیشه‌های جدید و مطالب تازه به‌روز شوند و نسل جدید دانشجو را با همه اقتضائات زمانه به‌درستی بشناسند. اگر با همان روش، شیوه و مطالعات گذشته دانشجویان امروز آموزش ببینند فرصتی برای پاسخ به شبهات و ارائه مطالب جدید حال جامعه نیز نخواهد بود. در نتیجه جوانان در مقابل شبهات بیگانگان بی‌دفاع خواهند بود. بنابراین مسلح شدن استادها به مطالبات روز یکی از اصول ضروری امروز جامعه است. هدف اصلی و لازم برای این کارگاه‌ها نیز همین تعالی‌بخشی به برگزاری کلاس‌های این دروس بوده است.»